
become aware of the boundaries between two cultures: their own – where everything is familiar, logical, and evidence-based – and another, unfamiliar one, where everything is different. A modern specialist in the technical field must adhere to the fundamental principles of speech in their professional activity, as communication must be meaningful, clear, and comprehensible to all.

REFERENCES

Dubrova, A. (2020). Metodychni aspekty formuvannia inshomovnoho profesiino-orientovanoho spilkuvanniamaibutnikh fakhivtsiv. [Methodological aspects in language professionally oriented communication forming of future specialists]. *Innovatyka u vykhovanni*. 2(11), 209-215. DOI:10.35619/iiu.v2i11.218[in Ukrainian]

Kish, N., Kaniuk, O. (2024). Upravlinnianavchalno-piznavalnoiudiiialnistiumaibutnikhfakhivtsiv inshomovnohosplkuvannia. [Managing the learning and cognitive activity of future specialists in foreign language communication]. *Suchasni doslidzhennia z inozemnoi filolohii*. 1 (25), 408-416. DOI:10.32782/2617-3921.2024.25.408-416[in Ukrainian]

Kovtun, O., Kokarieva, A., & Khaidari, N. (2022). Modeling a repertoire of pilots' professional communication skills for meeting flight safety and aviation security challenges. In *International School on Neural Networks, Initiated by IIASS and EMFCSC* (pp. 1069-1078). Cham: Springer International Publishing. DOI:10.1007/978-3-031-11051-1_109

Nikolopoulou, K. & Miliopoulou, G. (2024). Teaching Professional Communication: A Practical Approach. *Strategic Innovative Marketing and Tourism*, CC BY 4.0. DOI: 10.1007/978-3-031-51038-0_10

Анжеліка КОКАРЄВА

*кандидат психологічних наук, доцент
доцент кафедри педагогіки
та психології професійної освіти
ДУ «Київський авіаційний інститут»*

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ В ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Сьогодні, модернізація технічної освіти, це не лише реакція на запити ринку праці, а й стратегічна інвестиція в майбутнє країни. Адже інженери, які вміють поєднувати глибокі фахові знання з гнучким мисленням і здатністю швидко адаптуватися до нових умов, є рушієм технічного прогресу та інноваційного розвитку. В умовах стрімких

технологічних змін саме такі фахівці можуть забезпечити стійкість і конкурентоспроможність національної економіки.

Модернізація змісту професійної підготовки майбутніх інженерів є одним із провідних завдань технічної освіти в Україні та світі. Потреба у висококваліфікованих фахівцях, здатних до критичного мислення, креативного підходу до розв'язання інженерних завдань, використання сучасних технологій та постійного саморозвитку, зумовлює зміну акцентів у навчальних програмах. Сучасна інженерна освіта повинна враховувати виклики індустрії 4.0, цифровізації та глобалізації, орієнтуючись на компетентнісну модель підготовки (Ковальчук, 2021; Фурман, 2020).

Одним із ключових підходів у реформуванні змісту інженерної освіти є компетентнісно орієнтований підхід, який передбачає формування не лише технічних знань, але й аналітичних, комунікативних, управлінських навичок. Це дозволяє майбутнім фахівцям адаптуватися до змін і працювати в міждисциплінарних командах (Зязюн, 2017).

Суттєвою тенденцією є інтеграція теоретичної та практичної підготовки. Впровадження дуальної освіти, активне використання тренінгів, стажувань, практико-орієнтованих курсів сприяє формуванню реальних професійних компетентностей (Сидоренко, 2019).

Сучасний інженер повинен володіти цифровими навичками: використання CAD/CAM-систем, 3D-моделювання, симуляцій, робототехніки тощо. Саме тому технічні університети інтегрують елементи STEM-освіти та ІТ у підготовку за інженерними спеціальностями (Ковальчук, 2021).

Проектно-орієнтоване навчання (Project-Based Learning, PBL) стало невід'ємною частиною підготовки інженерів, оскільки сприяє розвитку критичного мислення, лідерства, вміння розв'язувати комплексні завдання та брати відповідальність за результат (Фурман, 2020). Також важливою є підготовка особистості інженера, розвиток softskills: навичок комунікації, етичного мислення, адаптивності та креативності. Це забезпечує готовність до безперервного навчання та особистісного зростання впродовж життя (Зязюн, 2017). Окрему увагу слід приділяти міжнародній інтеграції: участі студентів у програмах академічної мобільності, викладанню дисциплін англійською мовою, визнанню дипломів у європейському просторі вищої освіти. Це підвищує мобільність та конкурентоспроможність українських інженерів (Сидоренко, 2019).

Отже, ці тенденції не лише відповідають сучасним глобальним запитам, а й відкривають перед українськими технічними університетами

реальну можливість стати частиною європейського інноваційного простору. Інженерна освіта має вийти за межі вузькопрофільного навчання й стати простором для розвитку цілісної особистості, яка не лише володіє інструментами професії, а й здатна ініціювати зміни, мислити системно та нести відповідальність за технологічний розвиток суспільства. Вважаю, що лише така модель підготовки забезпечить стійку інтеграцію випускників у сучасний ринок праці та сприятиме формуванню нового покоління лідерів інженерної справи.

Модернізація змісту професійної підготовки майбутніх інженерів є системною і багатовекторною задачею. Вона передбачає зміну освітньої парадигми: від традиційної, академічної до компетентнісно-практичної, цифрової, міжнародно орієнтованої. Комплексне оновлення змісту технічної освіти дозволяє формувати фахівців, здатних до гнучкої адаптації, інноваційного мислення та ефективної реалізації в умовах динамічного техногенного середовища.

Отже, можемо констатувати, професійна підготовка майбутніх інженерів є ключовою умовою для успішної інтеграції української технічної освіти в європейський та світовий освітній простір. Сучасні виклики, а саме цифровізація, глобалізація, перехід до індустрії 4.0 вимагають від технічних університетів не лише оновлення навчальних планів, а й переосмислення самої освітньої парадигми. Компетентнісно орієнтований підхід, акцент на практичну підготовку, розвиток цифрових і м'яких навичок, інтеграція IT і STEM-компонентів, проектне навчання, академічна мобільність та міжнародне визнання дипломів, усе це формує нову якість інженерної освіти.

У центрі цієї модернізації має перебувати особистість майбутнього інженера, не лише як виконавця технічних завдань, а як лідера змін, новатора, мислителя, який вмє працювати в команді, приймати відповідальні рішення та безперервно вдосконалюватися. Такий підхід дозволить формувати конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно діяти в умовах високої технологічної динаміки, сприяти розвитку національної економіки та забезпечувати технологічний суверенітет України в глобальному просторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Зязюн, І. А. (2017). Педагогічна майстерність викладача технічного вишу. *Педагогіка і психологія професійної освіти*, (3), 5–12.
- Ковальчук, О. С. (2021). Модернізація інженерної освіти в контексті цифрової трансформації. *Технічна освіта та суспільство*, (1), 34–39.
- Сидоренко, В. О. (2019). Інтеграція теорії і практики в підготовці інженерів: виклики сучасності. *Вісник інженерної освіти*, (2), 41–47.

Фурман, А. В. (2020). Технології проектного навчання в інженерній освіті: європейський досвід та українські реалії. *Освіта і розвиток обдарованої особистості*, (4), 92–97.

Тамара МИХЕЄВА

PhD, ДУ «Київський авіаційний інститут», м. Київ

Вікторія МОІСЕЄВА

Здобувачка освіти ОС Бакалавр, ОПП «Практична психологія»

ДУ «Київський авіаційний інститут», м. Київ

ВПЛИВ АГРЕСИВНОСТІ НА НАВЧАЛЬНУ МОТИВАЦІЮ СТУДЕНТІВ

Дослідження агресивності та навчальної мотивації студентів залишається актуальним, оскільки на їх психологічний стан впливають різні зовнішні фактори. Зокрема, постійний стрес, змішані форми навчання та соціальні конфлікти можуть підвищувати рівень агресивності та знижувати академічну мотивацію (Дейниченко, Маннапова & Раджабова, 2023). Конфлікти з викладачами чи однолітками створюють напруженість у студентському середовищі, що може негативно позначитися на залученості до навчального процесу (Маценко, 2020). Водночас, тиск з боку сім'ї щодо успішності може як підвищувати мотивацію, так і спричиняти її втрату через зростання тривожності (Гуртовенко, 2023).

Зважаючи на ці обставини, важливо дослідити, як агресивність впливає на рівень навчальної мотивації та які фактори можуть зменшити цей негативний вплив. Попри численні дослідження мотивації, її взаємозв'язок з агресивною поведінкою у студентів вимагає подальшого аналізу (Діденко, 2020). Формування сприятливого освітнього середовища та розвиток навичок саморегуляції можуть відігравати ключову роль у зниженні агресії та підвищенні мотивації до навчання (Щербина, 2020).

У студентів, які взяли участь у дослідженні, спостерігається переважно низький та нормальний рівень агресивності. Водночас, їхня навчальна мотивація характеризується високими показниками таких мотивів, як «Професійні мотиви», «Навчально-пізнавальні мотиви» та «Соціальні мотиви». Виявлено, що рівень навчальної мотивації негативно корелює із загальним рівнем агресивності, особливо за фактором «Професійні мотиви». Це свідчить про те, що студенти з вищим рівнем